

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **P. N.**, zastoupeného JUDr. Lucií Madleňákovou, Ph.D., advokátkou, sídlem Nádražní 381/9, Mohelnice, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Vazební věznice Ostrava**, sídlem Havlíčkovy nábřeží 34a, P. O. BOX 28, Ostrava, na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v neposkytnutí zdravotní péče *lege artis* dne 22. 6. 2020, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2022, č. j. 25 A 174/2021–33, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 2. 2022, č. j. 25 A 174/2021–40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Odměna ustanovené advokátky JUDr. Lucie Madleňákové **se u r č u j e** částkou 4 114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce, nacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody, se u Krajského soudu v Ostravě domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalované. Popsal, že dne 22. 6. 2020 zhruba ve dvě hodiny v noci jej vzbudila silná bolest v hrudi pod pravým prsím

svalem. Dozorci žalobci odmítl zavolat záchrannou službu, pouze jej odkázal na lékaře zdravotního střediska, který bude k dispozici v šest hodin ráno. Ani ráno však nebyl adekvátně vyšetřen a byla mu dána pouze injekce na uvolnění svalů. Během března 2021 docházelo k opakovaným bolestem žalobce, které vyústily v operaci, při níž mu byl odebrán žlučník. Žalobce zásah spatřoval v nesprávně provedeném vyšetření ze dne 22. 6. 2020, jelikož již v té době trpěl zánětem žlučníku, a v rámci vyšetření to nebylo odhaleno.

[2] Krajský soud žalobu odmítl jako opožděnou. Konstatoval, že žalobce se o tvrzeném zásahu, tj. neposkytnutí požadované lékařské péče s řádnou diagnózou a nepřivolání záchranné služby, dozvěděl již dne 22. 6. 2020. V daný den tak začala běžet subjektivní dvouměsíční lhůta pro podání žaloby dle § 84 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba byla podána až dne 28. 4. 2021. To, že v březnu roku 2021 byl zdravotní stav žalobce posouzen tak, že bylo nutno operovat a odstranit žlučník, nebylo dle soudu pro běh lhůty rozhodné, k čemuž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010-293.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[4] Namítá, že na jeho věc nelze aplikovat závěry vyslovené v rozsudku č. j. 5 Aps 5/2010-293, na nějž odkázal krajský soud, neboť skutkový stav v nyní řešené věci je podstatně odlišný.

[5] Běh subjektivní lhůty pro podání zásahové žaloby se má odvíjet od vědomosti o skutkových okolnostech nezákonného zásahu. Nesprávná diagnostika nemoci, kterou stěžovatel zjistil až po následné operaci, byla dle jeho názoru právě tou skutkovou otázkou (a ne otázkou právní, jak tomu bylo v krajském soudem odkazovaném rozsudku), od které je třeba počítat běh subjektivní lhůty.

[6] Stěžovatel popisuje absurditu krajským soudem nastíněného řešení, pokud by měl podávat žalobu do dvou měsíců od lékařského ošetření dne 22. 6. 2020, o jehož kvalitě neměl pochybnost, protože jej již nic nebolelo, ovšem pro jistotu by byl povinen podat žalobu, pokud by v budoucnu vyšlo najevo, že zákrok byl nezákonný, neboť byl proveden *non lege artis*.

[7] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s posouzením věci krajským soudem. Stěžovatel nyní v kasační stížnosti nepřipustně konstruuje jiný počátek běhu subjektivní lhůty k podání žaloby, ačkoliv v žalobě nic takového netvrdil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[9] Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Soud dále ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[10] Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[11] Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. *žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.* Z citovaného ustanovení vyplývá, že žalobce může podat žalobu proti nezákonnému zásahu v subjektivní lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy se o nezákonném zásahu dozvěděl.

[12] V obecné rovině počíná subjektivní lhůta běžet ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o skutečnostech, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Rozhodující je vědomost žalobce o skutkových okolnostech, z nichž vyplývá konání či nekonání správního orgánu, v němž je spatřován nezákonný zásah. Za počátek subjektivní lhůty je nutno označit okamžik, kdy se do sféry žalobce dostanou takové informace, na jejichž základě mohl seznat, v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá a že je zaměřeno proti němu (viz např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017-42). Krajský soud odkázal na rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010-293, z něž vyplývá, že okamžik, kdy žalobce nabyt přesvědčení o tom, že předmětné konání či nekonání správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu definované v § 82 s. ř. s., není pro běh lhůty rozhodný. Nezákonnost zásahu je přitom jedním z těchto znaků.

[13] S uvedenými východisky stěžovatel nepolemizuje. Tvrdí však, že v jeho případě byla nesprávná diagnostika nemoci, kterou zjistil až po následné operaci, otázkou skutkovou, nikoliv právní, a z toho důvodu je nutno počítat začátek běhu subjektivní lhůty pro podání žaloby až od okamžiku, kdy se o nesprávnosti vyšetření dozvěděl.

[14] Nejvyšší správní soud se s touto argumentací neztotožňuje. V souladu s výše citovanou judikaturou je nutno při stanovení počátku subjektivní lhůty pro podání žaloby proti nezákonnému zásahu vycházet ze stěžovatelova vědomí o zásahu samotném, nikoliv o jeho zákonnosti. Má-li přitom být (byť jen pro účely posouzení včasnosti podané žaloby) na úkon lékařské péče nahlíženo jako na zásah správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. (viz dále), je nutno jeho správnost, tedy jeho provedení na náležité odborné úrovni (§ 28 odst. 2 zákona č. 327/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování), vnímat jako otázku zákonnosti jednání žalovaného správního orgánu.

[15] Stěžovatel byl dne 22. 6. 2020 určitým způsobem ošetřen ve zdravotním středisku. O tomto ošetření, včetně jeho způsobu, se dozvěděl okamžitě. Hodnocení ošetření, tedy otázka, zda bylo provedeno na náležité odborné úrovni (tzv. *lege artis*), či zda lékař při výkonu nějakým způsobem pochybil, je ovšem otázkou právního hodnocení žalovaného zásahu, tedy otázkou právní. Jedná se o otázku, kterou by se soud zabýval v rámci posouzení důvodnosti žaloby, nikoliv její přípustnosti. Od takové okolnosti se nemůže odvíjet subjektivní lhůta pro samotné podání žaloby. Není proto podstatné, jestli stěžovatel nabyt přesvědčení o nesprávnosti skutečně až na základě operace provedené v březnu následujícího roku, nebo dříve. Ze stěžovatelovy žaloby je totiž zřejmé, že (navzdory tvrzením v kasační stížnosti) uvedený způsob ošetření, kterého se mu dostalo,

nepovažoval za dostatečný od počátku. Tím spíše mu nic nebránilo, aby žalobu podal v zákonné lhůtě.

[16] Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s krajským soudem, že stěžovatelovo subjektivní hodnocení nesprávnosti provedeného lékařského ošetření nemůže mít vliv na počátek běhu subjektivní lhůty pro podání žaloby proti němu. Krajský soud žalobu správně odmítl jako opožděnou.

[17] Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že vyhodnocení správnosti provedeného lékařského ošetření (jeho provedení na náležité odborné úrovni, a tedy v nejširším smyslu jeho zákonnosti) není snadné a zejména pro laika nemusí být ve lhůtě dvou měsíců možné. Tomu však není jinak ani u jiných jednání správních orgánů, proti nimž je možné se bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Přesto však soudní řád správní stanoví subjektivní lhůtu k tomu, aby adresát takového jednání (s případným využitím právní či jiné pomoci) toto jednání posoudil a učinil rozhodnutí, zda se proti němu bude bránit soudní cestou. Nejvyšší správní soud navíc poznamenává, že jeho dosavadní judikatura setrvává na závěru, že přezkum toho, zda bude osobě poskytnuta určitá zdravotní péče, nespadá do pravomoci správních soudů (rozsudek ze dne 6. 3. 2015, čj. 4 Azs 256/2014-29, č. 3253/2015 Sb. NSS). Tento závěr nebyl překonán ani usnesením rozšířeného senátu ze dne 8. 2. 2023, č. j. 2 As 133/2019-146. Na výsledku nyní probíhajícího řízení by nic nezměnilo, ani kdyby měl nyní rozhodující senát za to, že takový přezkum ze správního soudnictví vyloučen není, neboť jak soud výše vysvětlil, žaloba byla podána opožděně, a proto musela být odmítnuta.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[20] Stěžovateli byla usnesením Krajského soudu v Ostravě č. j. 60 A 15/2021-4 ze dne 14. 5. 2021 ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Lucia Madleňáková. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokátky za jeden úkon právní služby, spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Advokátní kancelář, ve které je advokátka zaměstnankyní, je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna se proto zvyšuje o 714 Kč, představující hodnotu DPH. Konečná výše odměny tak celkem činí 4 114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2023

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu